

VII. évfolyam.

Ujvidék, 1915. április 11.

19. szám.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnapon.

Ötven koronát adott egy pár libáért.*

Azt mondja teheti. Már pedig, ha teheti, ha nem, alávaló gazság, ha megtette. Nevezzük önagságát. L. — vagy G, esetleg St. — nagyságának. Kimegy az az L. G. St. M. a piacra. Tárcajában csakugy puffad a hizott nagy bankó, proccol mint a gazdája

Néhány temerini kofa: Őrszenéni, Julisnéi stb néni, (hogy vinné el őket az ördög!) lerakják a piaci árut, szétterpeszkednek, várják a vevőket, nemsokára megérkeznek. Hivatalnokasszonyok, közeposztálybeliek. Félve közelítik meg a rettenetes „néniket”. — Mondja csak hogy a liba? — *1 forint 60 krajcár* ki-lója; kérem szépen, kezit csokolom? — Na hallja, hogyan mer ilyet mondani? — Azt értem, mert ha a „szegényebb” naccságák nem adják meg, majd megfizeti a gazdag naccsága. — A láthatáron éppen ebben a pillanatban megjelenik egy „gazdag” naccsága, kinek a háboru „hozott” nagyonsok libáralvát. Tudja a kofanépség, hogy szabad szemtelenkednie. Tudja, hogy a könnyen szerzett pénz könnyen adja ki a tulajdonosa. De te szegény hivatalnok naccsága, kit még a kofa is lenéz, te ma és semmikor nem vehetsz semmit, mert a te urad véres-verejtékkel szerzi meg a mindennapi kenyert. Csak egyszer egy héten jut husaraló. Te nem adhatsz ötven koronát egy pár libáért vagy 12 koronát egy pár tyukért. Neked nézned kell, hogy proccol L. St. vagy bánomisé-né. Alku nélkül lefizeti a kért összeget, mert a kofahad nyilvánosan hirdeti, hogy ime itt van a gazdag naccsága! Te szegény vagy. Menj haza édes jó asszonyom. Jó az Istenke, majd táplál ő bennünket mint a mezei liliumokat. Jön a tavasz után a nyár és akkor, mint a méhike szívjuk a harmatcseppest nektárt avirágokból. Lásd kedves jó asszonyom a méhike mézet fejleszt a harmatcseppest himporból, hát te nem tudnál tápláló anyagot szedni a természet szerető öléből. Nézd a kofa is kigonyol. Ne is menj többé a piacra! —

Főkapitány Ur!

Az isten szerelmére kérem büntesse meg ezeket a gonosztevőket, kik a szegény éhesek elől elkapják a falatot. Ne a kofát büntesse, mert ez ugy adja amint proccék a fejébe — ölébe dobják a pénzt, hanem azt kell megbüntetni, aki főkcsapja a piaci árakat. Cs. M.

* Pardon csak 49 K 60 fill.

Védekezzünk a járványos betegségek ellen! Házaunk, udvarunk, lakásunk, testünk, főleg kezünk mindig tiszta legyen!

Két hónappal a sarajevói gyilkosság előtt.

Németország, Ausztria-Magyarország és Oroszország címen Ueberberger János dr. tanár nagyérdemű előadást tartott Bécsben, melynek kivonatát a következőkben adjuk:

Még nem is olyan régen, egy évtizede sincsen, hogy Németország és Ausztria-Magyarország befolyásos köreiben az a meggyőződés vert gyökeret, hogy a két államnak Oroszországhoz való közeledése, a szent szövetségnek modern formában való ujjaéléldése nemcsak kívánatos, de lehetséges is. Ilyen illúziók csak azért keletkezhetek, mivel itt is, ott is, tulságosan kevésbe vették az orosz társadalom ellenséges indulatát, de meg azért is, mivel egy jobb jövő reményében hajlandók voltak elfeledni a multat.

Alig lépett be Oroszország az európai államrendszerbe, az osztrák-porosz ellentét folytán mindjárt nagygyá lett. 1740 óta több mint egy évszázadon át: a krími háboruig, Oroszország művészi módon értett hozzá, hogy az egymás iránt ellenséges államok közül hol az egyiknek, hol a másiknak vegye a hasznát, hogy a saját érdekeit, akár a lengyeit, akár a keleti vagy más kérdésben diadalra juttassa és határait mind nyugatabbra tolja. A két német állam egymás iránt való bizalmatlansága folytán, sokszor pedig pillanatnyi sikerét készségesen teljesített előfogatszolgálatot az orosz hatalomnak. Csak a krími háboru után hagyott fel Oroszország e reá nézve oly előnyös rendszerrel, mivel Ausztria-Magyarország saját léterdekeinek megtagadása nélkül nem vállalkozhatott, de nem is akart segédkézet nyujtanak a Törökbirodalom szétrombolásához és ahhoz, hogy Oroszország annak romjain felépítse a maga uralmát. Nem szabad azonban azt hinni, hogy Oroszország ezt megelőzően lojalis volt Ausztria-Magyarországgal szemben. Azt 1804-ben kitört szerb lázadást az orosz diplomácia azért támogatta, hogy az osztrák-magyar birodalom déli határán egy hűbérállamot létesítsen amely szükség esetén mindjárt fellázítsa a birodalom deszláv lakosságát és így megbénítsa ellentálló erejét. I. Sándor cár helyeselte azt a tervet, melyet Oroszország szerbiai ágense: Rodofinikin 1808-ban egy emlékiratban kifejezésre juttatott és ugyancsak rajta volt, hogy Napoleont rábíraja arra, hogy Szerbiát engedje át esetleg egy nagyherceggel az élen Oroszországnak hűbérállamul. Miklós cárnak pedig 1840-ben Pogodin tanár nyujtott át egy emlékiratot, amelyben megígöszölte Ausztria közeli szétválását és megjelölte azokat az eszközöket, amelyekkel Ausztria szláv intelligenciájának a megvesztegetésével az országnak által való felszívása előkészíthető. A cár nagy tetszéssel fogadta ezt az emlékiratot és szerzőjét fejedelmileg jutalmazta meg. A Csöndes Óceántól az Adriáig terjedő szláv szövetséges államnak az eszméje Oroszországgal az élen, hivatalos helyesléssel találkozott, a monarchia belsejében megkezdődött — habár titokban, de rendszeresen — az aknamunka. Ausztria-Magyarország szétdarabolását Javkovevics Danilevszki Miklós hirdette először nyíltan. Sajnálatlall kell megállapítanunk, hogy az ő tanítása a tudatos, gondolkodó Oroszország tulnyomó többségét büvkörükbe vonták. Egy pánszláv szövetség, de nemcsak Ausztria-Magyarországnak, hanem Törökországnak a romjain is az orosz Konstantinápolyt, mint központtal, az a ragyogó kép, amelyet Danilevszki az oroszok elé vorázolt: 1869-ben Danilevszki Ausztria-Magyarország szétdarabolásából kifolyón a német alpesi tartományokat még át akarta engedni Porosz-Németországnak. De egy évvel később, 1870. decemberében, a franciák fölött aratott német győzelme hatás alatt Danilevszki megmásította ezt a véleményét és Porosz-Németországot tartja most már a legveszedelme-sőbb ellenségné. Amit az 1856. év az osztrák

orosz, ugy jelent az 1870—71. év a német-orosz viszonyban fordulópontot. Még a német-francia háboru tartama alatt keztek meg az „aggódó” hazafiak Katkowval az élükön a Németország ellen való sajtóhadjáratot. Gorscakov, a hiu kancellár, rögtön azon volt, hogy ehhez a befolyásos hangulathoz hozzáilleszkedjék. II. Sándor pedig nem volt elég akaratérs arra, hogy az ő nézeteléréséből, ami a Németországhoz való viszonyt illeti, az egyetlen helyes konzekvenciát levonja és a kancellárt elbocsássa. Sőt nemsokára őt magát is magával ragadta a pánszláv áradat és csak Bismarck azon kijelentése, hogy Oroszország és Ausztria-Magyarország között való háboru esetére, Németország semmi esetre nem maradna semleges, akadályozta meg azt hogy 1877. tavaszán az oroszok Bécsben keresztült próbálták meg az utat Konstantinápolyba. A berlini kongresszus eredményeképp azután még növekedett a német és osztrák-magyarallenes orosz hangulat. Valóságos orgiáit ülte a gyűlölség és ez volt a végső oka a német-osztrák-magyar szövetség megkötésének. És ha III. Sándor cár alatt nem is került összeütközésre a dolog. Mária Feodorovna cárnő mindent elkövetett. hogy a hangulatot kiélesítse. A Kelet-Azsiában követett célok után arra vezettek, hogy 1897-ben elhatározták Pétervárott az Ausztria-Magyarországgal való megegyezést. Oroszország valódi szándékát Lobanov-Rostovszki herceg, egykori bécsi nagykövet és II. Miklós cár első külügyminisztere azokkal a jellemző szavakkal fejezte ki: az Olaszországban való orosz érdekek megkövetelik, hogy a Balkán egy osztrák-magyar-orosz megegyezéssel egyelőre üvegburra alá tétessék.

Csak a mandzuriai vereségek után került megint a sor arra, hogy ez az üvegburra eltávolíttassék és Izvolszki külügyminiszterése alatt megkezdődött a mai háboru előkészítése, hálából azért a hátvédért, melyet a központi hatalmak az orosz-japán háboru alatt Oroszországnak nyujtottak s megakadályozták az orosz forradalom kitörését.

A krízis mindjobbban kiélesedik, de Németország szövetségi hűségének tudatában a lázas hadi előkészületek dacára sem mernek hozzáfogni az Ausztria-Magyarország felosztására vonatkozó és a legapróbb részletekig kidolgozott tervnek a kiviteléhez. Ekkor a háboru párt egyik főembere, Brianianiov orosz expdilomatá 1914. márciusában egy Greynl tett látogatása után folyóiratához intézett levelében jelezte, hogy Anglia kész Oroszországgal mellett harcolni. A háboru Angliára, helyesebben a hatalmon levő kormányra a homerule-kérdésből való kilábolást jelenti, azonkívül a flotta győzelme hosszú időkre megszilárdítja az angol kormány helyzetét. „Ők tudják ezt, de az angolok sajátos politikai képmutatásukkal csak barátságos érintkezésben beszélnek róla és nem olyan együgyű módon, mint olyan naiv emberek, mint Saszanov, aki mindent papíron, hivatalosan, pecséttel akar. És nem különös elgondolni, hogy az ir-kérdés miatt egy vagy másfél hónapon belül egész Európa egy általános háboru felé halad . . . ?” Ez az irás 1914. március 23-ról való és két hónappal megelőzte a sarajevói orgyilkosságot.

Pétervárnak immárom szabad keze volt. És az orosz háboru párt él az alkalommal és lángra lobbantotta ezt a világháborut.

**Tanuljon
magyar és német
gyorsírást**

**Csernyei Mór
gyorsírást-tanár
Rákóczi F. u. 35. I. em.**

A francia erődökben.

Norbort Jacques, a „Frankfurter Zeitung.“ egyik legutóbbi számában a Párisi védő francia erődökről számol be:

Páris és Belfort között állandó és rendszeres vonatösszeköttetés van, de amikor a Gare do Lyon pénztáránál jegyet akartam váltani, megkérdeztek tőlem, van-e engedélyem a katonai hatóságtól ehhez az utazáshoz. Meg kellett mondanom az igazat, hogy nincs engedélyem és minthogy sohasem voltam Belfortban, nincs ott se ismerősöm, se rokonom és így semmiféle magyarázatát sem tudtam adni, miért akarok odautazni, le kellett mondanom érdekes terveimről. Ezzel szemben minden nehézség nélkül kaptam jegyet Dijonig, minthogy ez az erődítés a svájci határ közelében van.

Mindaddig még nagyon keveset beszéltem a francia katonákról. Immár több, mint ezerötszáz kilométer utaztam keresztül-kasul Franciaország területén, de katonát, sebesülteket, üdülőkön és újonnan bevonult negyvenöt évnél idősebb és husz évesnél fiatalabb egyenruhába még nem öltöztetett katonajelölteket kívül nem láttam. A franciák ugyan azt állítják, hogy van elég katonájuk, tele van velük a ország, én azonban ezt nem vettem észre. Különös véletlen, hogy éppen akkor nem voltak sohasem láthatók, amikor egy német hírlapíró látni szeretne volna őket.

Utazásom két utolsó napja végre bőségesen kárpótol. Dijon az a város, amely tele van Párisnál való egykori vetélkedésének emlékeivel, ma tisztára katonaváros. Mint erődítésnek alig van valami különös jelentősége, de tele van az 1870) 71-iki idők bus visszaemlékezéseivel és az emberek most nagy előszeretettel beszélnek a mai német katonák apáinak „rémtett“-jeiről, „fosztogatásai“-ról röviden a német barbarizmusról. Nagyon szomorú ez a hisztérikus tünet Franciaországban.

Dijon ma egy nagy gyűjtőhely: idekerül ma minden harc képes katona, amely Franciországnak még rendelkezésére áll. Olyan közel viszik őket a fronthez, amennyire ez csak lehetséges. A csapatösszevonások és elhelyezkedések módjáról és mértékéről azonban teljes lehetetlenség értesülések szerezni, nemcsak azért, mert az embert mindentűnt nagy bizalmatlansággal és titkolódzással fogadják, hanem, mert maguk a katonák sem tudják, mi történik velük és úgy látszik, annyira kivesszt belőlük faji öntudatuk, hogy eziránt nem is érdeklődnek.

Végigmentem Dijon üres utcáin. A szállóban a bejelentő-lapon minden személyi adatot ki kellett tölteni, még az igazoló okmányok számát és szövegét is. A kávéházban, ahol reggeliztem, két katona írt levelet a falujába, aztán kölcsönösen felolvasták egymásnak az iratokat. Egyszerre előzönlötte az utcákat a katonaság. Azt hiszem, több tiszt volt, mint közlegény. Sokan hordják már az új egyenruhát, amely azonban nem egységes és a legkülönbözőbb változatokban látható. Láttam szürkéseket, sűrűre és fekete kabátokat. Egyeseken hatalmas, széles gallér volt, másokon egészen keskeny, másokon megint semmiféle. Ugyanilyen ellentétek vannak zsebek dolgában: láttam olyanokat, amelyek akkorák, mint a hátizsák, viszont vannak kabátok, amelyeken egyáltalában nincs zseb. Furcsa ez az összevisszaság. Az egyik katona alul a régi egyenruhában feszít, főt az új típusban, mellette haladt egy másik az 1870-iki idők egyenruhájában, a harmadikon csak a felsőkabát volt új, míg a negyedik teljesen

az új egyenruhába volt öltözve. A vörös és a kék nadrág tolyton váltakozik. Az ember jóformán már nem is ismeri ki magát közöttük. Szóváltotték ezt már a lapok is és a Cri de Paris felelevenítette az egykori nápolyi király mondását:

— Am öltöztessek őket sárga, zöld, piros vagy kék egyenruhába, — mégis csak meg fognak mindig futni.

A történeti mondást azonban hazafias szelimeskedéssel megváltoztatta, mondván: „Öltöztessek őket ahogyan akarják — hősök maradnak mindig.“

Franciaország most rendkívül vallásos. Az egész országban, amerre csak jártam, a templomok közelében mindig találtam kalonákat. Az a közeledés, amelyet most keres a francia kormány a római szentszékekkel, előreláthatólag ama kevés törekvések közé fog tartozni, amelyek a népakaratall találkoznak. Egy délfranciaországi lap nem régiben így toldotta meg azt a közismert mondást, hogy: „Mi németek nem félünk senkitől a világon, csak az istentől!“

„Mi franciák pedig még az istentől sem félünk!“ Ezek az idők már elmúltak. A Jura-erősség egyik kapitánya beszélt nekem:

— Vasárnap minden katonának misére kell mennie. Vasárnap nyolc és tizenegy óra között egy svájci ezred elfoglalhatja egész Franciaországot: minden katona templomban van:

Egy vasárnap reggel ellátogattam a dijoni Szt. Benignus-templomba. A püspök, polgári arcu ferfi, olyan, mint a görögök szentek, magas baldachin alatt ült és misét olvasott. A mise után egy pap ment fel a szószekekre és felolvasta a dijoni templomok heti „müsorát.“ Többször előfordult az a kiejtés: „Imák és misék belgák számára.“ A müsor egyik érdekes száma volt ez is: „Sz. Jean,“ szerdán ima Németország katonái és kereskedelmi leveretéseért. Mint látható, a franciák visszatértek istenhez.

Azt hittem, hogyha kimegyek a városból, többet látok az erődítésekben. Elmentem tehát a nagy kórházak mellett, amelyeknek udvarain sebesült katonák sétáltak, végighaladtam a végtelen hosszúságú, piszkos Rue Daubenton külvárosi utcán és kijutottam a város végére. A katonaság eltűnt. Az egyik házból asszonyi hang kiáltott utánam.

— Nézzétek csak azt a kövér civilt. Talán bizony a mi embereink után megy a frontra.

Egy másik hang így kiabált:

— O, ebből pénz néz ki! Éljen a pénz!

Kétségkívül azt akarta sejtetni, hogy az ember Franciaországban megválthatja hazafias halálélelmét. Siettem tovább. Katonaságból, erődítésből nem láttam semmit. Visszatértem a városba. A prefektura előtt néhány tucat katona álldogált. Egy automobil robogott ki az udvarból. Csupa tábornok ült rajta. Az egyik katona magyarázta: A parancsnok. Az autó kirobok a városból és nyugati irányban eltűnik.

A távolban hullámoisan rajzolódnak ki a horizontra Burgundia dombjai. Ott vannak a láthatatlan erődítések, amelyekhez a parancsnok igyekszik. Az egyik völgyben van a Szajna forrása és a folyó szobra Francois Rude, a város nagy szülőltje Noisot-tal, a „grenadier“ de l'île d'Elbe-vel közösen a dombok egyikén emelte Napoleonnak azt a rejtélyes szobrát, amelyen a császár mély álomból ébredve felemelkedik ágyában és igyekszik Franciaország felé fordulva talpraállni...

Indus foglyok.

Ganghofer Lajos német író a német fronton meglátogatott egy kórházat, a melyben megsebesült indus foglyokat ápoltak. Ítélete nagyon eltér attól, amelyet eddig a kegyetlen gurkákról és a brutális sikekről tápláltak. A sebesült indusok között írja Ganghofer, olyanok is voltak, akik élénk érdeklődést keltettek bennem, amely erősen volt vegyítve előítélettel és bizalmatlansággal. Azt szokták mondani: a milyen a gazda, olyan a szolgálója! De furcsa meglepetés ért. Az első, akit láttam, már ágyon kívül volt, de arca még be volt kötve, mert egy golyó összeroncolt a fofacsontját ez az első egyike volt ama vad, kegyetlen, ligriszerű, óriás természetű gurkáknak, akikről francia újságok azt hirdették, hogy oly kegyetlenül fogják a németeket a levegőben szétéjteni, ahogyan az ördög az elkárhozott szegény lelkekkel szokta tenni. Hiábavaló remény! Alom, amelyet tarsoni Tartarin unokája álmódott! Mert a valódi gurka, aki mosolyogva állott előttem, apró természetű, jóságosan barátságos, gyermekesen néző emberke volt, keveréke a japánnak és a szercsenének. Figyelmesen hallgatta meg a kérdéseket, amelyeket tolnácsmo közvetített, szívesen válaszolt rájuk és úgy nézett rám, mintha azt akarta volna mondani: „Legyetek jók hozzám nem gondolok semmi rosszra! Bajtárs, aki szintén már ágyon kívül volt, ázsiai mohamedán volt, a Himalaja vidékéről, jól megtermett, erős csontu, széles arcu és oly kevésbé ázsiai arcu ember, hogy akár európainak is beillenék.

A harmadik megint egy vad, vérszomjas gurka, nehéz sebe miatt még ágyban fektött; az ágytakaró alul csak sovány, barna arca kandikált ki; sovány arcával és dióbarna szemének eksztatikus nézésével vezeklő indusnak benyomását tette; alázatosan beszélt és könyörgött, hogy szerény kérését teljesítsék. Ágyától elmentünk egy síkhez, aki veszedelmes malária után már valamivel jobban lett. Gyönyörű fej, kekesfekete körszakállal, homloka körülül gondosan csavart több színű kendővel. Amikor ágyához léptünk, majdnem gyengéd öröm csillamolt a szemében. Azt hitte, hogy az idegenben kell meghalnia és most megtudta, hogy életben marad és újra meg fogja látni a szent folyam partját. Az élet reménye még jobban fokozta veleszületett előkelőségét, amely minden szavából kihallatszott és minden mozdulattól kilátszott. Tíz másik, már teljesen fölépült indus, sajtászerű. Általuk választott helyen találtunk: a lilie citadella altiszti mosókonyhájában. Azért választották ezt a helyet, mert itt egészen maguk között lehettek és mert a takaréktűzhezlyen rituális szabályaik szerint főzheték ételüket és távol lehetek mindentől, ami az ő hitük szerint tisztátalan. A kórházban sokat megtudtam róluk, Becsületesekek munkájukban és beszédjükben. Mindent meg lehet tőlük tudni, csak a háborúról nem akartak nyilatkozni, csak azt az óhajításukat lehetett kitalálni, hogy a háború után ne szolgáltatassák ki őket az angoloknak. Ami értelmünkben vett honvégy nincs bennük, de az a kívánság megvan bennünk, hogy kedves templomunkhoz még egyszer el tudjanak zárándokolni. . . .

Írjuk már most a minden veszeljes fertőző betegségek terjesztőit: a legyeket!

Cím és posta pontosan megjelölendő.
Jutányos árak.

Gőz-keimefestészet és vegytisztító intézet WEISZ HERMINA

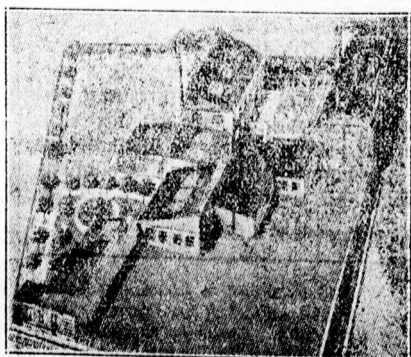
Ujvidék, Kenyér-utca 51. sz.

Fest és vegytisztít:

Uri-, női- és gyermek ruhákat, egyenruhát, csipkét, himzéseket, storokat, függönyöket, napernyőket, keztűt stb. stb.

Postai megrendelések lelkiismeretes és a leggyorsabban intézettek el

Elismert jó munka.

HIREK.

Hadjótékonyaságok. A *Nemessányi Adó* igazgatón által példás hazafias szellemben vezetett ujvidéki áll. polg. léányiskolai növendékei, akik fillereikkel már eddig is valamennyi háborús jótékonyaság mozgalomban megható lelkes áldozatkészséggel vettek részt, a Vak katonák alapja javára 118 kor. 64 fillért, — a Vörös Félhold javára pedig 85 kor. 52 fillért küldötték be az intézeti igazgatóság útján a város főispáni hivatalába. Nemzeti ügyünk szent küzdelmének bajtársainkként lelkesen köszöntjük a kedves növendékeket!

Deisz Leó gabnakereskedő 100 koronát adományozott a főispáni hivatalban a helybeli hadsegélyezési célokra.

P. Kiss Margit

NŐI KALAP DIVATTERME

Ujvidék

Erzsébet-tér 7. szám

tisztelettel értesíti a nagyérdemű hölgyközönséget, hogy a tavaszi idényre igen sok divatos, izléses **újonsága** érkezett, melyeket tekintettel a háborús állapotra, igen jutányosan árúsít. Elfogad átalakításokat és díszítéseket is. Készít mintaszerinti megrendelést.

Színészet. A kitűnő előadások egész sorozatában volt részünk az elmúlt hét folyamán. Füredi derék színtársulata, Izsó Miklós igazgató-helyettes mesteri vezetés alatt, teljesen kielégítette színházi közönségünk legkényesebb igényeit, ami abban is nyilvánult, hogy állandóan télt ház által kiérdemelt, örvendetes anyagi elismeréshez juttatta a kiváló színtársulatot. Az előadásokról és azoknak főszerepeiről a következőben számolunk be:

Kisváltó-vasárnap délután „A vörös ördögök”, este pedig „Nemtudomka” került színre. Az előbbiben Peterdy Etel, Tihanyi, Gozon és Baranyai mutatkoztak be és arattak lelkes elismerést, „Nemtudomkát” Csanádi Irma személyesített rendkívüli bájosággal és mellette Peterdy Etel részeseült általános, nagy tetszésben, elragadó szépségével és ügyes, sikkes táncával. Tihanyi, Rákossy és Sebestyén méltóan sorakoztak az előbbiekhöz és hozzájárultak az előadás fényes sikeréhez.

Kisváltó másodnapján délutáni előadásban „Gyurkovics leányok” és este „A tökéletes asszony” kitűnő előadását élveztük. Az eddig említetteken kívül Fekete Irén és Rózi, valamint Sárközy Blanka mutatkoztak be előnyösen. Izsó, Gozon és Sebestyén derekasan tökélesítették a „Gyurkovics leányok” kitűnő előadását. „A tökéletes asszony” főszerepében Peterdy Etelnek volt fényes sikere bájos játékaival és énekelvél, melyből Csanádi Irának is, kijutott mint tízes és sikkes Carmen. Tihanyi ezúttal kiváló Pabló, Sebestyén ügyes Don Gil és Rákossy fényes hevesvérű braziliai volt. Ezekhez méltóan illeszkedett Izsó mesteri alakítása Kartrevszky szerepében.

Ködden műsorváltozás következtében „Monna Vanna” játszódtot és dacára, hogy e változás úgyszólván csak az utolsó pillanatban vált szükségessé, ennek előadása is mindenben sikerült. Fekete Irén a címszerepben fényes tanulját adta kiváló művésziességének és bájos egyénisége, nem kevésbé bókáig érő dús hajával (saját, ala Csillag Anna) szép, igazó Monna Vanna volt. Izsó mester pedig klasszikus művészettel személyesítette Guidót és Gózon is meggyőző, szerelmes hős, kiváló Prinzi-vale volt. *Szerdán és csütörtök* „A papa kedvence” előadásában gyönyörködtünk, mit első sorba Izsó mester kitűnő személyesítésének, a jegyző szerepében köszönhető. Mellette Peterdy Etel bájos játéka, Gozon, Szűcs Irén, Sárközy Blanka, Sebestyén, Rákossy és Baranyai tetszetek és járultak hozzá a teljes siker eléréséhez. *Pénteken* a „Szabin nők elrablása” került előadásra, a színigazgató szerepében Izsó mesterrel, ami magában véve is már biztos sikert jelentett és ez tényleg így is volt. A közönség szüntelenül nevette és jól mutatott Izsó ötletes kiváló játéka, ugyszintén sok derűs momentumot szerzett Rákossy személyesítése mint Marosán örmény. Szűcs Irén, Zalai Margit, Fekete Rózi és Irén, továbbá Baranyai

mint a tanár, Gózon Szilvási dr. szerepében és Papp igen helyesen személyesített A jóvő hét műsorából kiemelendők: Tündérlaki leányok, Tolvaj, Éva, Lengyelvér és a Három testőr, melyeknek előadása, tekintve a társulat oszlopos tagjainak kiválóságát, valamint Izsó Miklós és Gózon Béla rendkívüli rendezői tehetségeit csak is elsőrangú lehet. Ezeket a közönség bizonyára sűrűn fogja látogatni, mint ahogy Ujvidéken csak elsőrendű, ilyen társulat számíthat pártolásra.

Csak 11 rendbeli zsarolás vétsége terheli a lelkét Mega János szépligeti lakosnak. Mega a háború kitörésekor hallott valamit a rekvirálásról. Ez szegret ütött a fejébe, dehogyan szegret, egy eszmét, új gondolatot: rekvirálni fog ő is, de nem a hadsereg számára, hanem önmagának, hogy busás haszonra eladhassa. Szilbácson több ottani lakóstól szalonnát vásárolt, kijelentette, hogy a katonaság részére vásárol és ha valaki a szalonnát eladni vonakodnék, akkor a katonaságnak majd ingyen kell odaadnia. Ezek a megfélemlített emberek azután úgy adták el a szalonnát, amint Mega katonai megbízott (ujabb fajta szállító) kívánta. Azonban ránehézkedik az istenrúdjá mostanában a becstelletes zsarira és így a nemezisi utóterte őt is, mert 2 havi fogház üdülésben pihenni ki Ujvidéken a rekvirálás okozta faramdalmak.

A magyar Vöröskereszt egyet tudósító irodájáhozintezett válaszos levelezőlapok arusítása.

A magyar szent korona országainak Vöröskereszt egylete által létesített tudósító iroda a háboruban megbetegedett és megsebesült katonák tartozkodási helyéről, betegségeik vagy megsebesülésük minőségéről, illetőleg halálukról vagy eltűnésükről a tudakozó közönségnek díjmentesen ad értesítést. A m. kir. posta viszont a maga részéről azzal mozdítja elő a tudósító iroda célját és könnyíti meg az érdekelteknél közönség muukáját, hogy egyenesen erre a célra alkalmas *válaszos levelezőlapokat* bocsájtott ki, amely levelezőlapoknak az a része amelyen „A magyar vöröskereszt tudósító irodája” címén a tudakozás történik, 5 filléres postabélyeggel van ellátva, míg az iroda által adandó válasz számára szánt válaszlapp díjmentes. A közönség tehát midőn hadbavonult hozzátartozóinak soráról felvilágosítást kíván szerezni, *legelőszőrűben ezt a levelezőlapot használja*, amelyet bármely postahivatálnál, valamint a bélyegárusítóknál 5 fillérért kaphatja.

Olajok: gőzgép, motor, auto és henger-kenésre

továbbá tovább, merev gépszír, vaselin és szerszámkenőcs kapható

KOMLÓS BÉLA,

„Unikum” festékraktárában

Ujvidék, Kossuth Lajos utca 45. sz.
Telefon 391. sz.

Igen szépen jövedelmező ujvidéki vállalat, mely a belvárosba költözködik 10—12000 K. tökével társat keres. A tőke elhelyezés legjobb befektetés volna, mert a vállalat megnagyobbításával a jövedelem megkétszerezedik. Közlebbi felvilágosítást szíveségből a lap szerkesztősége ad.

A világháború költségei. A londoni Economist a háború első hat hónapjának költségeit 1715 font sterlingre becsüli. Ez körülbelül meg is felel az öngyűhatalom által eddig kincstári utalványok és kölcsönök által fedezett költségeknek, amelynek összege 50 milliárdot tesz ki, a mihez hozzá kell számítani a francia és orosz bankjegykibocsátást is 10 milliárd frank értékben. A háború kezdetétől egész április 1-ig a hadiköltségeket nagyon különböző összegekre becsülik. A minimális becslés 45. a maximális 90 milliárd korona.

Jatekbol tüzesvedelem. Péterréven a szerb takarékpénztár tulajdonát képező, házhöz tartozó istálló d. u. 4 órákor kigyulladt részben legett. A nyomozás kiderítette, hogy Czreánor Vászóné 6 éves és 3 éves gyermekei az istállóban levő szalmát gyúfával meggyújtották és ebből keletkezett a tűz.

Veszedeleses tolvajt fogtak el, Gyurgyev Györgyné személyében, ki 190 K-t lopott el a vele mulatozó katonáktól.

Kuriosumképpen, hadd tudassuk, hogy kicsoda horribilis áron adják el az ujvidéki sertéskereskedők Wienben az élő sertést. Jerkovics J. a héten Wienben eladta sertéseit az Ujvidéki elősúlyban 3 K. 60 f-ért. Hova fog ez vezetni? — Ki tudja ezt megmondani!

Agyonverték. Vloavity Ignác és Vloavity István Tündéresen Jámty Mladen korszmájában Tyeremov Timót botokkal annyira megverték, hogy a szenvedett sérülésekben néhány nap múlva elhalt.

Magánlakstértés. Varga Mihály bácsföldvári lakos földmives magánlakstértés bűntettét követte el. Bácsföldváron éjjel előbb Erdélyan Vaszelinné, Dokity Szida, majd Vojnovity Antalné Hajdanov Mária bekerített udvarába hatolt, Erdélyan Vaszelinné kamrája ajtaját fölvesztette. Nagyfokú itasságával védekezett. 3 napi fogházra ítélték.

A vetések. A husvétii ünnepek alatt az egész országból beérkezett jelentések szerint igen kitűnőnek ígérkezik az idej temeskilátás. Szakemberek nézete, hogy ha az időjárás kedvező lesz, rekordtermés várható.

A zombcri városi tanács által normalisnak tartott arkimutatást az alábbiakban hozzuk köztudomásra: 1 darab tojás 8 fill., 1 liter tej 32 fill., 1 liter tejfel 1'60 fill., 1 kgr. gyári tehén turó 30 fill., 1 kgr. házi tehén turó 50 fill., 1 kgr. juhturó 2.60 fill., 1 kgr. teavaj 5'50 fill., 1 kgr. főzövaj 3'50 fill., 1 kgr. kenyér 46 fill., 1 liter ecet 10 fill., 1 kgr. szappan 1'20 fill., 1 kgr. dara 70 fill., 1 liter törött paprika 80 fill., 1 kgr. zöldsg 12 fill., 1 kgr. foghagyma 1'80 fill., 1 kgr. vöröshagyma 60 fill., 1 kgr. savanyú káposzta 20 fill., 1 kgr. burgonya 16 fill., 1 liter bab 70 fill. Jó minőségű vágó marha élő súlyban 1 kgr. 1'30 fill. Hizott sertés élő súlyban 1 kgr. 2'20 fill., 1 kgr. só 30 fill., 1 kgr. cukor 1'04 fill.

Lakók és háziurak. A legutolsó moratoriumi rendelet újabb fontos rendelkezéseket tartalmaz a házbérfizetésre és földmúndásra vonatkozóan. Ezeket, főleg a katonákra és bevonultakra való tekintettel ismerteti Pongrácz Jenő, dr. a lakbérszabályzatok kiváló ismertetője „Lakók és háziurak” című kis rendkívüli ügyesen összeállított, népszerűen megírt füzetében. A füzet könnyen áttekinthető összeállításban a következőket ismerteti: Ki köteles házbérfizetni? Ki nem köteles házbérfizetni? A felmondásról általában. Mikor van helye rendes felmondásnak? Mikor nincs helye rendes felmondásnak? Mikor van helye rendkívüli felmondásnak? A lakaspénzben részesülőkre vonatkozó szabályok. Mikor nincs helye rendkívüli felmondásnak? A rögtön hatályú felmondás. Megakadályozható-e a beköltözés? Fel lehet-e mondani a határozott időre kötött szerződést? A főbérlőnek nem-fizetés miatt fel lehet-e mondani Mi történik, ha a főbérlőt kilakoltatják? Ha a főbérlő bevonult, kinek kell fizetni a házbérfizetést? Kinek lehet felmondani? Vissza lehet-e tartani a bérlő butorait? A hatodik moratoriumi rendelet bérleti viszonyra vonatkozó rendelkezései. A füzet ára 20 fillér, kapható minden könyveskereskedésben.

A háború történelme című ajándék-albumra, melyet a Pesti Napló előfizetők ingyen kapnak, külön tesszük figyelmessé olvasóinkat. A háborús irodalom legkimagaslóbb legszébb munkája lesz ez a nagy eseményeket egybefoglaló pompás díszmű, mely sok száz egyfelnyomású remek képben a világháború minden mozzanatát maradó emlékként fogja megörökíteni. Az a titáni harc, mely a csatatereken folyik s mely országok sorsát van hivatva eldönteni. Oly rendkívüli eseménye a most élő nemzedéknek, hogy egy könyv, mely ezt a hatalmas küzdelmet a képek gazdagságával szinte szemléltetően élénk tárja, történelmi becslés mű és egyetlen magyar család könyvespolcáról sem hiányozhat. A Pesti Napló minden uj és régi előfizetője a kiadóhivatalnál megtudható feltételek mellett teljesen ingyen kapja ezt a rendkívüli, díszkötésű könyvet. A Pesti Napló előfizetési ára: negyedévre 8 kor. egy hónapra 2.80 kor. A kiadóhivatal, (Budapest, VI., Vilmos császár-ut 55.) kívánságra bárkinek küldi mutatványszámot.

„Lengyel mezőkön, tábornú mellett” Az országos Hadsegélyző Bizottság kiadásában e héten megjelenik *Syóni* (Achim) Géza „Lengyel mezőkön, tábornú mellett” című háborús verskötete, mely a przemysli várórség magyar csapatainak hónapokon keresztül lelkesítő olvasmánya volt. A repülőgépen kikerült egyetlen eredeti példány lehető hű utánzatát s az azóta kikerült költeményeket tartalmazó kötet ára 1 korona s kapható lesz az Orsz. Hadsegélyző Bizottság jelvény-irodájában (Országház I. kapu) s a Budapesti Hirlap kiadóhivatalában. (VIII., József-körút 5.) Az előfizetések leggyorsabban eszközölhetők a Budapesti Hirlap R. T. igazgatósága útján (VIII., Rökk-Szilárd-u. 4.), melynek nyomdája a kötetet készíti. Célunk, hogy a Przemyslben 10,000-nél több példányban miszicit teljesítő kötet, melyből egyes költemények fővárosi és vidéki lapokban megjelenve közérdeklődést keltek. Itthon is elterjedhessen, lelkesítő s jótékony munkát végeztesen. Arra is kiválóan alkalmas ez a háborús verskötet, hogy a közönség a csataterén s a kórházakban levő katonáikat olvasmányul, szép emlékek ajándékozta meg, Hazafiás üdvözléssel az Országos Hadsegélyző Bizottság.

HIRDETÉSEK.

Eredeti amerikai Tengeri Ültetőgépet automatikus négyzetültetőkészülékkel azonnal szállít A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyáranak Vezérigynöksége Budapest, Vilmos császár ut 32.

9475. sz. — kig. 1915.

Pályázati hirdetmény.

Ujvidék szabad királyi város tanácsa a város törvényhatósági bizottságának f. évi április hó 1-én tartott közgyűlésében 22. kgy. — 8722 kig. 1915. szám alatt adott felhatalmazása, illetve a szervezési szabályrendelet 285. §-a alapján pályázatot hirdet az elhalálozás folytán megüresedett és a legközelebbi tisztújító közgyűlésig terjedő megbízás mellett választás utján betöltendő polgármesteri állásra; az állás a VI. fizetési osztálynak megfelelő fizetés és lakbérrel, valamint két egyenkint 2000—2000 koronából álló működési pótlékkal van egybekapcsolva; a fizetés és lakpénz valamint az első 2000 korona működési pótlék a hivatalba lépés illetve a hivatalos eskü letételétől kezdve jár, a második 2000 korona működési pótlék pedig az ötödik szolgálati évnek a betöltésétől kezdve.

Felhívtnak a pályázni óhajtok, hogy az 1883. évi I. A. c. 1. illetve 3. §-ai szerint felszerelt kérvényeiket a városi tanács iktató hivatalában legkésőbb folyó évi április hó 20-ának déli 12 órájáig nyújtsák be. A később érkező pályázati kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Ujvidék szab. kir. város tanácsának 1915. évi április hó 9. napján tartott üléséből.

Profuma Béla s. k.,
alpolgármester.

Menjen ma este az Apollóba!

Sok szép, érdekeset lát mert most mutatják a kinematografia csodáit.

METAMORPHOSIS

vagy **Őnőnmagának gyilkosa**

egy rémes álom története 3 felvonásban.

Tábori Pósta I. rész,

vigjáték 2 felvonásban.

Tábori Pósta II. rész,

vigjáték 2 felvonásban.

Igen sikerült eszmét ujtottak föl.

„ENYVESHÁT”

fényképezési vállalat létesült

DUNA UTCA 5. SZÁM ALATT.

Gyorsan. jól és olcsón dolgoznak a kiváló fényképezési erők.

Egy próba főlvetel és ön is az „Enyveshát”-nál fényképeztetni le magát állandóan.

Hézagpótló vállalat indult meg.

Szakmabeli képzettséggel, sok évi gyakorlattal bíró szakemberek társultak.

„HELIOS”

műszerészeti és elektrótechnikai vállalat

Ujvidék, Duna utca 5. alatt megkezdette működését.

Vállalatunk a következőket öleli fel: Mindenemű erős és gyengeáramú szerelések. Az összes műszerészeti (finomtechnikai) munkák és javítások szakszerű elvégzése, mint pl. phisikai, mérnöki és orvosi műszerek, irógépek, számológépek, tachometerek, monométerek és mindenemű mérő műszerek, Röntgen és elektromedikai készülékek készítése és javítása.

Fényképezőgépek javítása.

Nagy választékos raktár kézi lámpákban és száraz elemekben.

Előkelő női divatterem.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy

női kalap divattermemet

a tavaszi idényre dúsan fölszereltem.

Igyekezni fogok, hogy a nagyrebecsült hölgyközönség bizalmát úgy mint eddig is, részemre biztosítsam. Most a háboru alatt főleg arra ügyelek, hogy t. vevőim olcsón jussanak divatos, izléses kalapjaikhoz.

Kiváló tisztelettel

WINKLE VALLY,

Kossuth Lajos utca 30. szám
róm. kath. hitk. épület.

Sokkal célszerűbb

ha a női pongyolát, teljes női gyermekruhát, kötényeket stb.

készen vásárolja,

mintha a kelmet külön vásárolná. Elég nagy szép választék áll rendelkezésre

Alaburics Mária

üzletében. — Szücs-utca 30. szám.

Rohitsi

Tempel

— forrás. Szénsavdús, diätetikus, üdítő asztali ital. — Elősegíti az emésztést és anyagcserét.

Styria

Legtelibb gyógyforrás. — Indikálva: idült gyomornarutnál, székrekedésnél, Bright-féle vesebajnál, lépdegánatnál, májbajornál, sárgaságnál, anyagcsere betegségeknel, a legutak hurutos bántalmánál.

Donati

a maga nómében a legzadagabb tartalma gyógyforrás legértékesebb hatással. Főképen indikálva: idült bélhurutnál, obstipatióknál, epekövel, elbizási hajlamnál, száznál és cukorbetegségnel.

Legdusabb, természetes magnézium-glaubersósforrások.

Főraktár Magyarország részére:
Hoffmann József, Budapest V., Bathory-utca 8.

Mi lesz tavasszal?

ezen töri a fejét most sok ezer ember! Ha a közönség továbbra is olyan odaadással és alaposággal fogja támogatni a hatóságokat egészségügyi intézkedéseiben, mint eddig, akkor tavasszal nem fogják felütni fejüket a ragályos járványok, a kolera, a küteges tifusz, a vérhas.

Ellenségeink hadseregében a kiütéses tifusz nagy számban található és a betegség terjedését különösen a tetük közvetítik, miért is ellenük védekezzünk alapos fertőtlenítéssel.

Kezünket és arcunkat **LYSOFORM SZAPPAN-NAL** mossuk meg és a mosdó és fürdővizhez adjunk kevés **LYSOFORM** fertőtlenítőszert. A butorokat reggel töröljük át 3%-os **LYSOFORM** oldatba mártott ronggyal, ugyanígy súroltassuk fel a puhafapadlókat. Piszkos fehérneműt ajánlatos zsákba összegyűjteni és azt 3%-os (olcsó) **nyerslysoform**-oldatba 24 óráig beáztatni s csak azután mosatni.

Tanuljunk meg fertőtleníteni

s e célból kérjük ingyen és bérmentve az „EGÉSZSÉG ÉS FERTŐTLENÍTÉS” című tanulságos könyvecskét

Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyárából Ujpesten.